

Fig. 1. Kirken set fra sydøst. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *The church seen from the south-east.*

NØRRE NÆRÅ KIRKE

SKAM HERRED

Landsbyen Nørre Næså er nævnt første gang 1282 (»Niærthug«), mens kirken muligvis er omtalt 1304 (»ecclesie Niærthou«); dette kan dog henvise til Sønder Næså (s. 3841).¹ 1590 havde kirken 44 tiendeydere.²

1555 blev det besluttet, at de seks gårde i Roerslev fremover skulle søge Nørre Næså, som følge af at deres sognekirke i Kørup blev nedrevet (s. 5260).³ 1676 søgte kirkeejer Rudolph Abraham Podebusk til Kørup forgæves at få nedrevet Nørre Næså Kirke. Hans ønske var, at Nørre Næsås sognefolk fremover skulle søge Trifoldighedskirken ved herregården Kørup (opført 1603), mens bygningen kunne bruges til at reparere og genåbne den nedlagte middelalderkirke i Agernæs med sit gamle sogn nord for Krogsbølle Fjord (s. 5259).⁴ Når Podebusk udlægger det sådan, at Nørre Næsås sognefolk 'igen' skulle søge Kørup, skyldes det, at de seks gårde i Roerslev som nævnt var blevet lagt til Nørre Næså i 1555.⁵

Rudolph Abraham Podebusk betegnede sig som kirkeejer 1676 (og atter 1677), men også 1695 overdrog Kronen, efter anmodning derom, Nørre Næså Kirke til ham.⁶ Dette skal derfor nok opfattes som en bekræftelse af det ældre ejerskab og kan være foranlediget af en verserende uoverensstemmelse med Sophia Friis om, hvem der nød kirketienden, for ved bekræftelsen af Podebusks ejerskab blev Sophia Friis i stedet tilstået at måtte nyde kirketienden af Nørre Højrup Sogn på livstid.⁷

Podebuskerne afhændede 1781 Egebjerggård (da kaldet Einsidelsborg) og Kørup til Joachim Godske Moltke, der 1783 føjede Bederslev til og dermed ejede alle egnens kirker (foruden de to nævnte også Trifoldighedskirken ved Kørup, Nørre Højrup og Krogsbølle kirker).⁸ Nørre Næså lå til Egebjerggård, indtil kirken 1. okt. 1925 overgik til *selveje*.⁹

Kirken havde Nørre Højrup som *anneks* senest 1590. 1784 fik kirkeejer Joachim Godske Moltke til-

Fig. 2. Kirken og dens omgivelser. Foto Sylvest Jensen 1955. I KB. – *The church and its surroundings.*

ladelse til at bytte rundt på sine fire kirker næste gang et af præstekaldene stod ledige, sådan at Nørre Nærå fik Bederslev som anneks, mens Uggerslev fik Nørre Højrup.¹⁰ Dette blev gennemført 1789.¹¹

Runesten (fig. 3), 800-tallet, af granit, 128×76 cm, Indskriften er ristet i to lodrette bånd, der skal læses nedefra og op, og som muligvis er delvist ophugget. Den lyder: »ÞörmundR. Niüt kumbls!« (Thormund. Hav gavn af kumlet!); indskriftens nærmere betydning er uklar, men sidste del af sætningen genfindes på Gørlovstenen. Erik Moltke har foreslået, at den tjente som en 'gravbindingsformel', ved hvilken de efterladte bandt afdøde til sin grav, mens Lis Jacobsen udlagde den som et ønske om, at afdøde skal have gavn af runernes magiske virkning.¹² Ortografien daterer indskriften til tidlig vikingetid, dvs. 800-tallet. Runestenen er først omtalt 1684, hvor den lå på kirkegården.¹² I 1780'erne

blev den genbrugt i kirkegårdsdiget, hvor den var, indtil pastor E. West lod den flytte til våbenhuset, og senest 1862 var den indmuret i skibets nordvæg i den forreste kvindestol.¹³ 1938 blev den udtaget af muren og opsat på sin nuværende position foran triumfvæggen.¹⁴

Nørre Nærå ligger ved landevejen mellem Otterup og Bogense, cirka 12 km fra dem begge. Kirken ligger på nordsiden af Kirkegyden i landsbyens nordvestlige ende. Fra kirkestedet er der mod vest udsyn over Klinte Strand, der blev inddæmmed 1924, ligesom landskabet åbner sig nord for kirken mod Nørre Nærå Strand og Nordfyns kystlinje. Mod øst ligger den forhenværende

Fig. 3. Runesten fra 800-tallet (s. 5278). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Rune stone from the 800s.*

degnebolig og skole, der skal være bygget 1681,¹⁵ landsbyens forsamlingshus ligger syd for kirken og støder op til den grund, hvor kirkens præstegård lå indtil 1898. Sognet, der ligger centralt i Skam Herred, omfatter også Bredstrup, Ringe og Roerslev.

Kirkegården er rektangulær af form. Den har bevaret sin gamle udstrækning bortset fra, at den 1939 blev udvidet mod nord med et areal, der endnu overvejende står som plæne.⁹

Kirkegården hegnes af et lavt *dige* af kløvede kampesten beplantet med blandt andet cotoneaster; i det nordvestlige hjørne erstattes diget af en hæk. Kirkediget har gammel hævd og er 1590 omtalt som værende i god stand,¹ men 1631 som brøstfældigt.¹⁶ 60 favne af den søndre og vestre sides 'dobbeltmur' blev genopsat 1677, og tilsvarende 46 favne mur mod nord samt 24 favne mod degneboligen (øst).¹⁷ På samme vis var en stor del af muren skredet 1692 og blev derfor repareret af Egebjerggårds bønder.¹⁷ Den sydvestlige side trængte 1836 til at blive omsat,¹⁸ og 1920 var det østlige dige i dårlig stand.⁹

Indgange. Hovedindgangen (fig. 5) er en senmiddelalderlig portal opført syd for våbenhuset.

Den er muret af hvidpudsede teglsten og har et rødt tegltag. Dens dobbelte fløje af lakeret eg er sandsynligvis dem, snedker Carl Elmkær udfør-

Fig. 4. Matrikelkort. 1:10.000. Målt af Johannes Schyth 1783. Tegnet af Freerk Oldenburger 2019. – *Cadastral map.*

te 1930.⁹ Indgangsporten blev repareret 1675-76.¹⁶ I det østre dige er desuden en privat låge til nabogrunden, der tidligere var degnebolig og skole.⁹ Denne indgang 'ind til skolegården' stod 1885 uden låge.⁹

†*Kirkeriste*, der hindrede dyr i at trænge ind på kirkegården, blev anskaffet først 1667 og atter 1687; sidstnævnte er beskrevet som udført af træ med 'tremmer'.¹⁶

Bygninger på og ved kirkegården. Et *ligkapel* er opført vest for kirken 1930 efter tegning af arkitekt Thorvald Nygaard, Odense.¹⁹ Det er bygget af røde teglsten med tilsvarende tegltag, og dets gavl prydes af en korsblending. En kombineret *toilet- og redskabsbygning* af grønmalet træ er opført

nordvest for kirken 1972 og ombygget 1991.²⁰ Mod sydøst er den gamle *degnebolig* bygget ind i kirkediget (fig. 36). Det er et hvidpudset bindingsværkshus i tre fag (med nyere, muret sydgavl), der skal have hævd tilbage til 1681 (jf. ovf.), men er i sin nuværende skikkelse fra 1800-tallet. *Præstegården* er opført 1898 sydøst for kirken på østsiden af Nr. Næråvej. Den erstattede en ældre præstegård, der lå umiddelbart syd for kirkegården.

†*Bygning*. Et hospital blev skænket af kirkeejer Christian Alexander von Petersdorff og dennes onkel U.W. Roepstorff 1803 for at tjene herregården Kørup (jf. Kogsbølle s. 5225). Det blev opført af bindingsværk med stråtag sydvest for byen ved Nr. Næråvej og var i brug frem til 1960'erne.

Fig. 5. Kirkens hovedindgang set fra syd (s. 3279). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – *The main entrance to the church seen from the south.*

Fig. 6. Kirken set fra nord. Foto Arnold Mikkelsen 2019. – *The church seen from the north.*

BYGNING

Kirken er i sin kerne en romansk kvaderstensbygning, der i senmiddelalderen fik hvælv og blev udvidet med et våbenhus i syd samt et tårn i vest. Våbenhuset blev nedrevet 1853 og erstattet af et nyt samme år, mens hele kirken undergik en hårdhændet restaurering 1883–84, der navnlig medførte en tidstypisk opstramning af korets og skibets facader, men som også resulterede i, at tårnet og trappehuset fik sin nu karakteristiske behandling med groft cementpuds. Orienteringen er solret.

Bag 1800-tallets hårdhændede behandling står den romanske kirkes grundform endnu velbevaret, til trods for at facaderne er fornyede, og at skibets vestende forsvandt i senmiddelalderen. Kirkens kor er ca. 7,5 m langt, og skibet måler ca. 15 m i længden. Grundplanen er den traditionelle romanske; springet mellem kor og skib udgør omtrent to tredjedele af murtykkelsen, hvilket er en smule mere end sædvanligt.

Materialer og teknik. Murene er sat på en profileret sokkel med en hulkel og vulst over den karakteristiske rille, der genfindes ved flere af egnens kirker (jf. fig. 9, s. 5222). Facaderne er opført i kvadre, mens murene indvendig er bygget i rå og kløvede marksten.

Døre. De oprindelige $\dagger$ dørsteder kan ikke længere påvises. Det søndre er fortsat i brug, men står nu som en bred, fladbuet åbning, skalmuret i tegl, der givetvis stammer fra kirkens istandsættelse i 1800-tallet. Den nordre dør er helt forsvundet, da kirkens facader blev fornyet.

Et oprindeligt *vindue* kan fortsat ses som en udvendig blænding midt på korets nordside (fig. 10). Vinduet (ca. 122×55 cm) er udført med en monolitoverligger og udhugget, skrå sålbænk, ligeledes udført i en kvader, mens karmene er opbygget af flere sten, hvori en let smig er udført.

I det *indre* er stort set alle oprindelige detaljer forsvundet og korbuen udvidet i senmiddelalderen (jf. s. 5284). Dog står der i skibets nordøstre

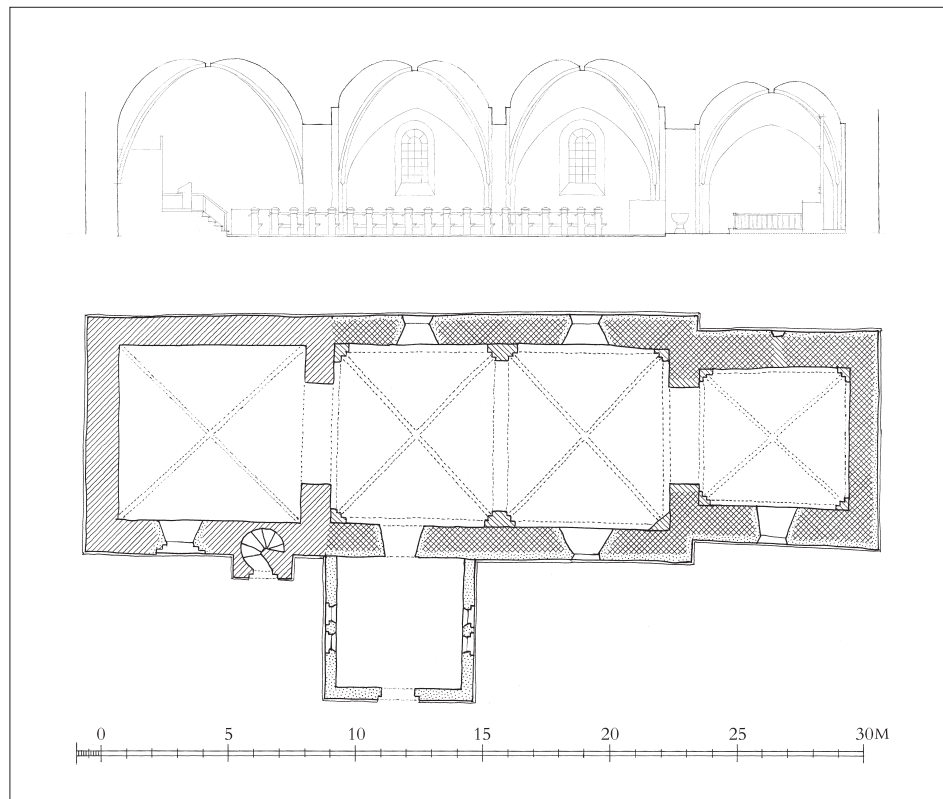

Fig. 7-8. 7. Længdesnit set mod nord. 1:300. Målt og tegnet af Lehn Petersens Tegnestue 1988. 8. Plan. 1:300. Målt af Lehn Petersens Tegnestue 1988 og tegnet af Martin Wangsgaard Jürgensen 2019. Signaturforklaring s. 11. – 7. Longitudinal section looking north. 8. Plan. Key on p. 11.

hjørne en affaset murklods, der givetvis er resterne af et nedlagt $\dagger$ sidealter (jf. fig. 17). Klodsen er pudset, hvorfor den ikke umiddelbart kan karakteriseres nærmere.

Gavltrekanterne over korets og skibets østender er forsvundet i forbindelse med senere ombygninger, mens skibets vestre gavlskifte allerede blev fornyet i senmiddelalderen.

Senmiddelalderlige tilføjelser og ændringer er alle i munkesten i munkeskifte. Kronologien lader sig omtrent fastslå. Først blev den vestre gavltrekan fornyet i tegl, hvorefter kirken blev udvidet med et tårn i vest. Dernæst er kor og skib blevet overhvalvet. Et $\dagger$ våbenhus er også opført ud for syldøren, hvornår er dog uklart. Alle ændringerne er dog givetvis sket fra 1400-tallets begyndelse og frem mod reformationen.

Skibets ($\dagger$)*vestgavl* blev fornyet i tegl, før tårnet kom til, og en større del af gavlen blev indar-

bejdet i tårnets østmur (fig. 12). Af de bevarede dele fremgår det, at gavlen var udstyret med kamtakker og en blændingsudsmykning, der hævede sig over et savskifte, som markerede gavlfoden. To højblændinger, hvis øvre afslutning ikke kan påvises, udgjorde udsmykningens centrum. Over højblændingerne var endnu to savskifter, mens to rombeformede blændinger med trappestik flankerede højblændingerne.

Tårnet. Som optakt til arbejdet blev toppen af skibets $\dagger$ vestgavl nedbrudt og en ny vestmur rejst, hvori tårnarkaden er indsat, og hvorover en arkade delvist bærer tårnets østmur. Tårnet, der er jævnbredt med skibet, dækkes af et sadeltag og har spidsgavle mod øst og vest. Bygningen består af tre stokværk; klokkerne hænger i selve tagrummet (fig. 13). Tårnet er foruden munkesten opført med brug af rå og kløvet kamp i tårnrummet, og de øvre stokværk hviler på en granitsokkel med

skråkant, hvorover et profileret sokkelled, støbt i cement, er indskudt. Facaderne har alle undergået en restaurering 1883–84, der præger indtrykket af tilbygningen stærkt (jf. s. 5288). I det indre er tårnet bedre bevaret, om end tårnrummets vestvæg er helt skalmuret i moderne tegl.

Tårnrummet forbindes med skibet ved en spidsbuet arkade (fig. 11). Rummet får lys fra syd gennem et rundbuet, falset vindue fra 1883–84, der har omtrent samme dimensioner som vinduerne i kor og skib (jf. s. 5288). Vinduet har

givetvis afløst en senmiddelalderlig forgænger samme sted og sidder i facaden anbragt i en murblending, der øverst afsluttes af to flade spærstik adskilt ved en lille konsol. Blendingen er, som resten af tårnets ydre, overpudset med cement, hvilket slører formsproget betydeligt, noget, der også gør sig gældende for gavltrekanternes blændinger. Blendingen må imidlertid være del af tårnets oprindelige udseende og genfindes eksempelvis omtrent tilsvarende på tårnet ved Barløse Kirke (Båg Hrd.).

Fig. 9. Korets østgavl (s. 5288). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – *The east end wall of the chancel.*

Fig. 10. Blændet romansk vindue på korets nordside(s. 5281). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – *Bricked-up Romanesque window in the north wall of the chancel.*

I det indre overdækkes tårnrummet af et hvælv, der dels hviler på vederlag i væggene, dels på en trompe i det sydøstre hjørne samt en aflastningsbue, som tårnets østmur ligeledes hviler på.

Der er adgang til tårnets øvre del gennem et samtidigt trapphus ved sydsiden, der er dækket af et halvtag (jf. fig. 5). Murene er pudsede, som selve tårnet, og som våbenhuset er trapphuset udstyret med en støbt, profileret sokkel. Øverst, under taget, afsluttes trapphuset i syd med en dobbelt falsgesims i moderne tegl. En bred, cementpudset underdør, fladbuet og med fals, fører ind til trappeløbet, der har glat loft, snor sig om en ujævn spindel og oplyses af en cementpudset, rundbuet glug i sydsiden, der må stamme fra renoveringen i 1800-tallet. Gluggen står fortsat med sin oprindelige støbejernsramme. Overdøren, der leder ind til tårnets mellemstokværk, er ligeledes fladbuet.

Det lave mellemstokværk har ikke noget bjælkelag og står uden lysåbninger. En nyere trappe i fyrretræ fører fra trappehusets overdør op til klokkestokværket.

Klokkestokværket er højtrest og åbner sig mod alle fire verdenshjørner med to-tre glamhuller af ens udformning. Glamhullerne er udført som relativt lave, fladbuede åbninger, der i facaden er faldede og står med cementpudsede vanger. I syd, nord og vest har der oprindeligt siddet tre åbninger, to sidestillede med en åbning underneden. I syd er det nederste glamhul dog blændet med munkesten. Mod øst åbner stokværket sig kun med de to øvre glamhuller på grund af skibets tag. En moderne, rektangulær dør i østvæggen giver adgang til lofterne over skib og kor.

Øverst afsluttes murene i syd og nord med en ny, dobbelt falsgesims, mens spidse gavltrekanter med kamtakker hæver sig mod øst og vest (jf. fig. 6). Begge gavle er udsmykket med den samme blændingsdekoration, der er komponeret som en række stigende højblændinger, der øverst deles i to spærstik, adskilt ved en konsol. Tre cirkelblændinger indgår endvidere i kompositionen. Et rundbuet glamhul er anbragt forskudt for den midterste højblænding. Udsmykningen er i vid udstrækning et produkt af 1800-tallet, idet den oprindelige gavludsmykning i begge sider var komponeret omkring tre langstrakte, gennembrudte og pibeformede glugger, der nu ses som nicher i gavlenes bagmur (fig. 13).

Før eller i forbindelse med kirkens overhvælvning blev langmurene stedvis forhøjet med et til to skifter munkesten, og triumfmuren mellem kor og skib blev stort set fjernet helt, således at der nu kun står stumper tilbage i skibets syd- og nordside. En ny mur opførtes, hvor en spids kor-bue blev indsat, der i udformning kommer tæt på arkaden ind til tårnrummet (jf. fig. 17).

Hvælvene i kor og skib er ikke udfærdiget helt identisk, men dog så ensartet, at de meget vel kan være kommet til samtidig eller kort efter hinanden. Korets ene og skibets to fag hviler på faldede piller og spidse skjold- såvel som gjordbuer (jf. fig. 17). Både piller og skjoldbuer er bredere i toppen end i bunden på grund af langmurenes kraftige, udadrettede hældning. Den østre og ve-

Fig. 11. Tårnbuen (s. 5283). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *The tower arch.*

Fig. 12. Skibets senmiddelalderlige gavltrekant set fra tårnets mellemstokværk (s. 5282). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – *The nave's late medieval gable triangle seen from the middle floor of the tower.*

stre skjoldbue i skibet er pyntet med et ganske let fremrykket skifte, der danner et lille afsæt, hvilket er et træk, der går igen i flere af egnens kirker. I skibets hvælv mødes ribberne øverst i en lille, kvadratisk slutsten, mens alle ribberne nederst er tilspidset mod sammenstødet med vederlaget.

I forbindelse med hvælvenes opførelse blev der formentlig også rejst et antal $\dagger$ murpiller udvendig. Deres placering er uklar, men af en kilde fra 1692 fremgår det, at der mindst har været to, og at den ene har stået på sydsiden, umiddelbart øst for våbenhuset.¹⁷ Pillerne forsvandt ved renoveringen i 1883–84.

$\dagger$ Våbenhuset, opført ud for syddøren, blev nedrevet 1853 og blev afløst af et nyt samme sted (jf. s. 5287). Biskop Jacob Madsen har 1590 tegnet den forsvundne bygning som et vanligt våbenhus med sadeltag og spidsgavl (jf. fig. 35). Dette ind-

tryk bekræftes af senere kilder. I det indre blev det flade træløft fornyet 1677, mens gavlspidens kamtakker skulle udbedres 1692.¹⁷

Eftermiddelalderlige reparationer og ændringer. Kirkens udseende præges, som nævnt, i dag af 1800-tallets forandringer af bygningen, der begyndte med våbenhuset og i århundredets slutning ændrede hele kirkens udseende.

1631 blev der arbejdet på tårnet, og muligvis blev der brudt et glamhul i østgavlens sydside (jf. s. 5284), om end kilden ikke er helt entydig omkring dette. Det påtales også samme sted, at et hul i tårnhvælvet bør tilmures.¹⁶ Dette skete formentlig ikke, for 1676 undergik bygningen en større istandsættelse, hvor det nævnes, at et gammelt hul i tårnhvælvet, der stammer, fra da klokken styrtede ned, skulle lukkes.²¹ Under samme renovering af bygningen blev korets østgavl helt eller delvist fornyet, og der blev indlagt murjern

Fig. 13. Indersiden af de nu i facaden helt omdannede pibeformede åbninger i tårnets vestre gavltrekant (s. 5285). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – *Inside of the now converted in the facade pipe-shaped openings in the tower's western gable triangle.*

mellem skibets to hvælv på grund af revner. Tårnet blev ligeledes repareret på grund af revnedannelser. Det fremgår også, at tagværket over skib og kor blev fornyet. 1692 er der atter udbedringer på tårnet. Denne gang blev gavltrekanternes kamme fornyet, mens trappehusets indre blev 'udspækket' og våbenhusets gesimser udskiftet.¹⁷

1787 kunne kirken meldes som velrepareret, og denne vurdering gentages 1793, hvor den karakteriseres som 'ny-ziiret'. Den gode stand understreges igen 1796, hvor den nu omtales som 'den smukke kirke'.²²

1846 beskrives det, at det ville være hensigtsmæssigt at underkaste kirken en større renovering, hvilket til dels skete, men allerede 1858 måtte kirken igen renoveres, hvorefter den 1862 kunne betegnes som velholdt.²³

Et relativt rummeligt *våbenhus* blev 1853 opført som erstatning for det eksisterende (jf. s. 5286).²⁴

Det nye våbenhus er udført i tegl i nygotisk stil (fig. 15). Murene hæver sig over en maskinhugget granitsokkel, hvis profil omtrent gentager korets og skibets sokkel. Soklen er endvidere hugget, så den følger den falsede, fladbuede døråbning i sydfacaden. Mod øst og vest afsluttes murene øverst af en pyntelig, dobbelt falsgesims, udført med et skifte af kantstillede løbere mellem en kvart rundstav foroven og forned. Det indre, der dækkes af et træloft med synligt bjælkelag, oplyses fra øst og vest af to koblede, falsede vinduer med rundbuet stik, hvorover et prydskiye i bindere er udført. Begge sæt vinduer er udført uden smig, med en sålbænk i cement, og står fortsat med deres støbejernsrammer. Mod syd hæver våbenhuset sig med en spids gavltrekant, forsynet med kamtakker. To cirkelblændinger, der begge er omsluttet af et prydskiye i bindere, er anbragt yderst i hver side af gavlen, mens to

Fig. 14. Sten med datering af renoveringen 1883-84 (s. 5288). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – Stone with date of the renovation, 1883-84.

slanke, rundbuede vinduer med fals og prydkifte er anbragt centralt i gavlspidsen. Vinduerne ligner i udførelse åbninger i øst- og vestmuren.

Kirkens renovering 1883-84. Hele kirken blev istandsat på foranledning af kirkeejer Christian Alexander von Petersdorff. Det indebar, at samtlige facader blev nedtaget og kvadrene hugget til, hvorefter de blev genopsat med cementfuger. Tårnets og trappehusets ydre blev ved samme lejlighed dækket af groft cementpuds, efter at der var blevet indskudt en støbt sokkel under de to bygningsafsnit. Blendingerne på tårnets sydside er derudover blevet ommuret. Under renoveringen blev der endvidere indsat store, ens rundbuede vinduer i koret og skibet samt et vindue i tårnrummet, som dog er en smule smallere. Disse vinduer, med indvendig smig, står alle fortsat med deres støbejernsrammer. I det indre blev korets vægge skalmurede, det samme gjorde tårnets vestvæg. Over hvælvene blev skibets og korets østre gavltrekanter helt nedrevet og genopført. Skibets nye gavl blev rejst over en stor arkade eller aflastningsbue, der står på den romanske murkrone. Korets gavltrekanter, der er udført med kamtakker, smykkes af tre rundbuede højblendinger, der flankeres af to mindre cirkelblendinger (fig. 9). Alle kamtakkerne er ydermere smykket af forsænkede trappestik.

Gulve. Der ligger den samme type gule og gråsorte klinker i kor og skib, der givetvis stammer fra 1883-84, mens der i tårnrummet ligger gule teglsten fra 1994 i tværgående bånd, hvori også indgår sortbrændte kopper.²⁵ Korets og tårnrummets gulve er hævet over skibet ved et smalt trin. I våbenhuset ligger der gule, kvadratiske klinker fra 1997, der formentlig har afløst rummets oprindelige belægning af gule og blågrå $\ddagger$ klinker, som blev omtalt 1862.²⁶ Den ældste oplysning om kirkens gulve er sandsynligvis de ærkæologisk påviste røde $\ddagger$ teglfliser, der 1933 blev fundet i skibets øst- og vestende under gravearbejder.²⁷ 1886 blev en rest af korets gulv, der fortsat var dækket af $\ddagger$ mursten, udskiftet, så det kom til at ligne resten af gulvet.²⁸ 1939 kunne tårnrummets gulv omlægges.²⁴

Tagværker. Alt kirkens tagtømmer er af fyrretræ og af nyere dato. Spærene stammer formentlig alle fra 1883-84.

Tagbeklædning. Tagene er nu, som tidligere, overalt hængt med røde vingetegl. Biskop Jacob Madsen beskrev 1590 korets søndre side som tækket med bly.² 1650 meldes det, at borgmesteren i Svendborg, Niels Lauridsen, lod kirkens blytage bortføre uvejede, hvorefter der kun omtales tagdækning af tegl på kirken i kilderne.¹⁷

Opvarmning. Bygningen opvarmes i dag af et elektrisk anlæg installeret 1990.²⁹ Kirken har kunnet opvarmes siden 1881, da en *†kakkellovn* blev opstillet i skibets nordøstre hjørne.²⁸ Ovnens var 1922 udtjent, men blev først udskiftet 1933 med en koksfyret *†kalorifere*, der var anbragt i skibets nordvestre ende med skorstenen ført op igennem tårnet.²³ Dette anlæg fungerede, med enkelte forbedringer, frem til det 1972 blev afløst af et fjernvarmeanlæg, som nu er erstattet af det eksisterende system.²³ Bygningen fik indlagt *elektricitet* 1914.²³

Kirken står i blank mur ude, mens den er hvidkalket i det indre. Våbenhusets bjælkeloft er malet lyst gråt. Der ligger perlegrus omkring en stor

del af bygningen, stykket mellem våbenhuset og korets sydøsthjørne dækkes dog af græsplæne, og det samme gør sig gældende for hovedparten af skibets nordside. 1863 blev et *†fortov* opført fra kirkeporten og op til våbenhusets dør. Dette fortov skulle 1873 udbedres på grund af manglende fald.²⁴

KALKMALERIER

Efter istandsættelsen 1883-84 blev der malet to dybrøde indvielseskors, et på hver side af tårnbuens østside (jf. fig. 11). Begge er udført som hjulkors med fligede korsender.

Fig. 15. Våbenhusets gavlvæg (s. 5287). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *The end wall of the porch.*

Fig. 16. Indre set mod øst. Foto C. Andreasen 1934. – *The interior looking east.*

INVENTAR

Kirkens middelalderlige inventar omfatter den enkle, romanske døbefont samt et **★**røgelseskar, der nu er i Nationalmuseet, men som ikke kan identificeres med sikkerhed. Alterstagerne er sengotiske og hører som det eneste bevarede inventar til 1500-tallet.

Den ældste klokke blev støbt 1609 af hofklokkestøber Michael Trosschell, København, mens alterbilledet forestillende Kongernes Tilbedelse er en kopi efter et billede fra 1600-tallet og menes skænket af kirkeejer Joachim Godske Moltke (1781-95); han skænkede også kirkens altersæt 1783.²²

Kirkens anden klokke blev støbt 1844 af M. P. Alerup, Odense, ved omsmeltning af en ældre **†**klokke. 1848 blev kirken restaureret og fik ved den lejlighed ny prædikestol, stolestader og måske også salmenummertavler. Altersranken er nok lidt yngre, o. 1875, og tegnet af arkitekt P. C. Monberg.

Fra 1900-tallet stammer en Kingostage, der er udført af Knud Eibye, Odense, og som blev anskaffet i anledning af 300-året for biskop Thomas Kingos fødsel 1934. Altertavlen er tegnet af arkitekt H. G. Skovgaard 1937, lysekronerne 1956, og 1999 blev Kai Rasmussens model af Gedesbyskibet anskaffet.

Inventaret står i en overvejende brun farveholdning fra 1974, der dels skyldes altertavlens og -bordets blanke eg, dels prædikestolens og stolestadernes lysebrune og gule staffering. Farvesætningen skyldes konservator Fritz Thode.³⁰ Det vides, at kirken 1686-87 lod den senmiddelalderlige **†**altertavle samt en **†**prædikestol, der var skænket 1576 af Mourids Podebusk og Magdalene Sehested, staffere.¹⁵ Tilsvarende blev de nye stole, den nye prædikestol samt alteret malet under kirkens hovedstandsættelse 1848;²⁴ dette skete igen 1870.⁹ Første konkrete oplysning om kirkens farvesætning er imidlertid fra restaureringen 1883-85, hvor man søgte at føre kirken tilbage til 'den tidligere, oprindelige stil', og efter tidens forståelse af denne lod alt træværk ege-træsådre.²⁸

Alterbord (fig. 18), o. 1937, en simpel skeletkonstruktion, der måler 201×66 cm, er 108 cm høj og beklædt med et nyere *alterklæde* af grønt uld og prydet af et guldkors. Bordet står ca. 90 cm fra korets østvæg.

†*Alterklæder*. 1) Nævnt 1862, af 'rødt klæde'.⁹ 2) 1883-85, af rødt fløjl med guldkors.²⁸

Fig. 17. Indre set mod øst. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *The interior looking east.*

Altertavle (fig. 18), 1937, af mahogni, tegnet af arkitekt H. G. Skovgaard og udført af snedkermester Carl Pedersen, Roerslev. Den er udformet som en kraftig, men forenklet arkitektonisk ramme med storfelt stillet på et postament og flankeret af dobbelte, glatte pilastre; mellem disse er fire fyldinger af varierende udformning. Topstykket er tværrektangulært og opdelt i to rækker af fem pilasteradskilte fyldingsfelter; i den midterste, kvadratkorsformede fylding er indsat en stjerne. Tavlen krones af en lille, rundbuet gavl. Den meget store tavle er opstillet bag alterbordet og står i blank eg med lister i okkergult.

I tavlen er indsat et *altermaleri* (fig. 18) forestillende Kongernes Tilbedelse, der formentlig er malet i 1700-tallet, men efter et ældre forlæg (jf. ndf.). Maleriet, der er udført i olie på lærred, måler 161×148,5 cm og viser den hellige familie siddende i indgangen til stalden, hvor de tre vise mænd og deres følge møder dem. Maria er klædt i en rød kjole og sidder med Kristusbarnet på

skødet; bag hende står Josef. De tre vise mænd bærer hver deres gave; Melchior er iklædt en overdådig, rød kappe, mens han knælende giver et guldbæger til Kristus.

Kompositionen passer ikke fuldstændigt til rammen, hvorfor figurerne i venstre side er beskåret en smule. Dette indikerer, at maleriet ikke oprindeligt er udført til kirken, og ifølge en oplysning fra 1856 skal maleriet være kommet til kirken fra Sjælland 'i Moltkes tid', altså 1781-95 da Joachim Godske Moltke ejede kirken.²² Oplysningen stemmer overens med, at kirken 1796 blev beskrevet som 'ny-ziiret',²² ligesom i øvrigt Moltke lod egnens andre kirker istandsætte, efter han erhvervede dem 1781 (jf. Kogsbølle s. 5244). At maleriet skal være givet til kirken af Moltke, blev 1892 tolket sådan, at det stammede fra Adam Gottlob Moltkes (1710-92) berømte malerisamling, som Joachim Godske Moltke arvede fra sin far.²² Dette er dog næppe tilfældet, eftersom billedet ikke er nævnt i de tre fortegnelser

Fig. 18. Altartavle, 1937, tegnet af H. G. Skovgaard, med maleri af Kongernes Tilbedelse, formentlig fra 1700-tallet (s. 5291). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Altarpiece, 1937, designed by H. G. Skovgaard, with painting of the Adoration of the Magi, probably 1700s.*

Fig. 19. Altersæt, udført 1783 af guldsmed »FM« og skænket af kirkeejer Joachim Godske Moltke (s. 5294). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – *Altar set made in 1783 by goldsmith "FM" and donated by church owner Joachim Godske Moltke.*

over Moltkes malerisamling fra 1700-tallet,²² og maleriet er formentlig kommet til Nørre Nærå, før boskiftet overhovedet var gennemført. Det er altså mere sandsynligt, at maleriet stammer fra en af Joachim Godske Moltkes ejendomme.

Billedet er en god kopi efter et uidentificeret, nederlandsk forlæg fra 1600-tallets første halvdel.³¹ Ifølge en oplysning fra 1856 skal det 'efter al rimelighed' være malet af Salomon Koninck,³² hvilket imidlertid helt kan udelukkes, da det intet slægtskab har til denne amsterdamske kunstners Rembrandtinspirerede stil. Behandlingen af motivet, figurtyperne og farveholdningen peger snarere i retning af et sydnederlandsk, måske ligefrem med antwerpensk forlæg. Billedet er blevet konserveret 1974 og 1986.³¹

† *Altertavler.* 1) Senmiddelalderlig. Nævnt 1590 af biskop Jacob Madsen og 1707 som en forgyldt skabsaltertavle.³³ I midtskabet var en fremstilling af Korsfæstelsen med udhuggede figurer af apostlene på fløjene. I lukket stand viste fløjene to 'munke i malet habit', altså to helgener.³⁴ Tav-

len var 1676 meget brøstfældig,¹⁷ men blev ikke repareret i den forbindelse; det blev den 1685.¹⁵ Tavlen er nævnt så sent som 1755-60 og har formentlig været i brug frem til århundredets slutning (jf. ndf.).³⁵

2) O. 1790-95. Da kirkens nuværende altermaleri blev anskaffet, sandsynligvis i Joachim Godske Moltkes tid (1781-95), må der samtidig være anskaffet en tavle til billedet. Denne er imidlertid ikke dokumenteret.

3) 1848,²⁴ en arkitektonisk opbygget tavle med trekantgavl, hvori der var et relief af et engle hoved, mens rammeværket var prydet af forgyldte stjerner. På postamentet var med fraktur anført: »Jeg er dertil født, at jeg/ skal vidne om Sandheden./ Joh. (18,37)«. Selvom citatet er hentet fra fortællingen om Jesus for Pilatus, har det fra start været kædet sammen med kirkens nuværende altermaleri forestillende Kongernes Tilbedelse (jf. ovf.). Kort efter tavlens anskaffelse blev figurer opsat på hver side af altertavlen. De blev fjernet i forbindelse med kirkens istandsættelse 1883-85,⁹

Fig. 20. Sygesæt fra 1800-tallet (s. 5294). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Communion set for the sick from the 1800s.*

hvorefter de blev ønsket opsat 'mellem knæfald og alter'. Altertavlen blev fjernet 1937 og solgt til en beboer i sognet.²³

Altersæt, (fig. 19), 1783, udført af guldsmed »FM« og skænket af kirkeejer Joachim Godske Moltke. *Kalken* er 22 cm høj. Dens fod er kuplet, og på undersiden er der indgraveret: »Denne er Skienket og Givet til Næraae Kirke af Hans Høygrevelige Excellence Joachim Godsche Greve af Moltke/ Deres Kongl. Mayts. Geheimeraad og Stats Minister Ridder og Cam(m)erherre Friherre til/ Baronierne Einsidelsborg og Kiörup 29de Januar 1783«. Skaftet er omtrent cylindrisk med et fladovalt midtled, mens bægeret er glat og med næsten rette sider; en hældetud er påmonteret i nyere tid. *Dysken* måler 12,7 cm i tværmål og er glat. Under bunden er med prikskrift indgraveret samme indskrift som på kalken, ligesom den bærer tre mesterstempler: »FM/ 83«. †*Altersæt*, nævnt 1590 som værende af uforgyldt sølv.² Sættet blev repareret 1678.¹⁷

Sygesæt (fig. 20), o. 1800, udført af Poul Jensen Theilgaard (virksom 1785-1820), af sølv.⁹ *Kalken*, 14,8 cm høj, har kuplet fod med bred standkant, hvori er stemplet to sølvmærker.³⁶ På foden er med skriveskrift indgraveret »Nørre-Næraae og Bederslew«, og det er drevet op i et cylindrisk

skaft med fladovalt midtled. Bægeret er glat. *Dysken* måler 9,2 cm i diameter og er stemplet under bunden med samme sølvmærke som kalken. Sættet opbevares i en grå kasse foret med blå fløjl, som yderligere har plads til fire særkalke samt en nyere 17,5 cm høj vinflaske af glas med skruekapsel af sølv. Det opbevares hos sognepræsten.

Oblatæske, o. 1950, 11,5 cm i diameter og 5 cm høj. Æsken er ustempelt, men har på låget en indgravning i versaler: »Nørre Næraa Kirke«.

†*Alterkande*, nævnt 1862, af porcelæn og givetvis den typiske, sortglaserede model med guld Kors på siden, som både Den Kongelige Porcelænsfabrik og Bing & Grøndal producerede.⁹

†*Skummeske*, anskaffet 1916.⁹

Alterstager (fig. 21), o. 1550. De 45 cm høje alterstager har kuplet fod, cylindrisk skaft med et kraftigt midtled og en lyseskål, der spejler foden. Typen er typisk for sengotikken og kendes i variation fra blandt andet Tommerup og Revninge (s. 3289 og 4504).

Syvstage, 1934,⁹ en 45 cm høj 'Kingostage'³⁷ udført af kunstsmed Knud Eibye og anskaffet for at markere 300-året for biskop Kingos fødsel.³⁸ Stagen har en kvadratisk base, hvorfra den høje, cirkulære fod rejser sig. Armene er prydet af led bestående af tre ringe.

Fig. 21. Alterstager, o. 1550 (s. 5294). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Altar candlesticks, c. 1550.*

†*Alterbøger*, nævnt 1683, da kirken betalte første termin for den nye bibel, givetvis et eksemplar af den Resen-Svaningske Bibel (udg. 1647).¹⁵ En ny alterbog blev anskaffet 1688.¹⁵

†*Messehagler*. 1-3) Nævnt 1590 af biskop Jacob Madsen som værende i dårlig stand.² 4) 1681, udført af blåt lærred med krucifiks på ryggen og kantet af guldguloner.³⁹ 5) Nævnt 1879, da den skulle fornyes; guldbrokaden kunne dog genannendes på den nye.²⁸

*Røgelseskar, nævnt 1812 af Vedel Simonsen som tårnudsformet. Han sørgede samtidig for, at provst Boesen i Vigerslev (Skovby Hrd.) indleverede karret til Nationalmuseet (inv.nr. 748). Det er ikke muligt endegyldigt at identificere, hvilket af de ganske mange røgelseskar, museet modtog i de år, der er Nørre Nærås.

Alterskranke (jf. fig. 17), o. 1875, tegnet af arkitekt P. C. Monberg, med sortmalede støbejernsbalustre under en lakeret egetræshåndliste.⁴⁰ Typen kendes fra flere fynske kirker, herunder Sønderø (Skovby Hrd.), Rolfsted (s. 3822), Otterup (s. 4925) og Bederslev (s. 5322), og må skyldes et fynsk jernstøberi, sikkert M. P. Allerup, Odense. Knæfaldet er muret 1952 af gule teglsten og beklædt med blommefarvet uld.

†*Korgitter*, nævnt 1590 og formentlig ret nyt, idet der 1576 var indrettet en prærestol »for Choret«, som ofte var sammenbygget med et korgitter (jf. ndf.).²

Døbefont (fig. 23), romansk, af granit. Den er blot 69 cm høj, foden er udført som en noget irregulær, omvendt terningkapitel, der synes at være delvist skjult i kirkegulvet. Den støtter en glat kumme, 67,5 cm i diameter, der er hugget i ét med et højt skaft med vulst. Grundet dens enkelhed placerede M. Mackeprang den i den store gruppe, han betegnede 'Højbytypen', og som han var fristet til at opfatte som den fynske 'urtype', altså som den ældste fynske fontetype. Det kan dog ikke udelukkes, at denne gruppes primære kendetegn, dens enkelhed, skyldes, at fontenes udsmykning hovedsagelig var malet, og at gruppen samler en række fonte udført gennem et relativt langt tidsrum.⁴¹ Disse enkle fonte kendes fra især Nord- og Vestfyn, herunder også fra nabokirkerne i Nørre Højrup og Krogsbølle (s. 5244).⁴²

Fig. 22. Dåbsfad, 1800-tallet (s. 5296). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Baptismal dish, 1800s.*

Fonten er opstillet i korets nordvesthjørne. Da biskop Jacob Madsen visiterede kirken 1590, noterede han, at fonten stod i koret.² 1700 er nævnt et †*fontelåg* af træ.¹⁷

Fig. 23. Døbefont, romansk (s. 5295). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Font, Romanesque.*

Fig. 24. Dåbskande af tin, o. 1850 (s. 5296). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Baptismal jug of tin, c. 1850.*

Dåbsfad (fig. 22), 1800-tallet, måler 48,7 cm i diameter og er helt glat. Et $\dagger$ dåbsfad nævnt 1700 var tilsyneladende forsvundet 1707, men enten erstattet eller genfundet 1710.¹⁷

Dåbskande (fig. 24), o. 1850 (nævnt 1862),⁹ af tin, 25,5 cm høj og urneformet; låg med flad knop. Under bunden er kanden stemplet med Odenseliljen.

Prædikestol (fig. 25), 1848. Kurven har tre fyldingsfag, der adskilles af meget spinkle, canneleerede søjler. En smal liste etablerer en frise mellem fyldingerne og gesimsen. Stolen bæres af en kraftig, sekskantet sokkel fra 1913,³⁸ der er søjleformet med tilsvarende stor base, har korsrelieffer på skaftsiderne og kapitæl, der tjener som krumknægt for kurven, hvorpå hjørnesøjlerne hviler. Soklen erstattede en ældre bærestolpe af eg.

Stolen står i en okkergul bemaling med detaljer i brunt fra 1956. I fyldingsfelterne er der 1974 malet bibelcitater med versaler: »Jesus sagde Jeg er vintræet I er grenene« (Joh. 15,5), »Jesus sagde Jeg er vejen, sandheden og livet« (Joh. 14,6) og »Jesus sagde Jeg er opstandelsen og livet« (Joh. 11,25).³⁰ Opgangen er formentlig samtidig med

Fig. 26. Indre set mod vest. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *The interior looking west.*

bæresoklen; 1913, og har et brystværn med ud-savede balustre. Den erstattede en ældre $\dagger$ opgang, hvis brystværn udgjordes af et panel med tre fyldinger.

Prædikestolens håndliste er betrukket med en *prædikestolsbeklædning* af grønt uld.

$\dagger$ Prædikestol, 1576 skænket af Mourids Podebusk og hustru Magdalene Sehested. En lektorieprædikestol, der var indrettet tværs over triumfbuen og formentlig sammenbygget med $\dagger$ korgitret (jf. ovf.). Den havde fire fag, det første med Mourids Podebusks reliefskârne navn og våben, dernæst fulgte et Jesumonogram og indskriften: »Anno Dom(ini) 1576 lod Moritz Podebus og frue Magdalene Seested dette arbeide bekoste til Neraa Kirche«, Magdalene Sehesteds navn og våben og i det fjerde fag et blomsterrelief. Hen over stolens postament var citeret Joh. 3,16 (»Således elskede Gud verden, at han gav sin enbårne søn, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv«).³⁴

Fig. 25. Prædikestol, 1848 (s. 5296). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Pulpit, 1848.*

Prædikestolen er 1590 omtalt af biskop Jacob Madsen som opsat på triumfvæggen, og 1631 bemærkes det endvidere, at den sad så højt, at lyden blev borttaget af hvælvene og »presten maa be-svime der Offuer«. ¹⁶ Da den samtidig var ved at falde ned, ønskede man den flyttet til skibets syd-østlige hjørne, hvor den 'førhen havde stået'. ¹⁶ At stolen skulle have stået i skibet er tvivlsomt, set i lyset af Jacob Madsens beskrivelse, og den blev næppe heller flyttet derned efter 1631, for også 1707 og 1760 er den omtalt som en lektorie-prædikestol. ⁴³ 1676 mente man, at stolen mang-lede en lydhimmel. ¹⁷ 1678 blev Johan Maler fra Odense betalt for at staffere både prædikestolen og kirken. ¹⁵

Stolestaderne (jf. fig. 17, 26) er fra 1848, ²⁴ men er ombygget 1913-14. De har 109 cm høje gavle med svunget forkant, frise og et lavt topstykke

dannet af to volutter. Ryglænet er svagt skrånen-de og åbent forneden. Stolene svarer til Krogs-bølle Kirkes, der vides at være indrettet 1839-31. ²⁴ Ligesom disse havde også Nørre Nærså stolestader oprindeligt låger og gavle med lige overkant. ⁴⁴ Ved ombygningen af stolene 1913-14 fik de deres nuværende udseende med udsavet gavlforkant. ⁴⁵ Også hvad denne forandring an-går, svarer Nørre Nærså-stolene til Krogsbølles, og som disse havde også Nørre Nærså-stolene op-rindeligt tre små medaljoner i frisefelterne (jf. s. 5247). Medaljonerne blev fjernet 1934. ⁹

†*Stolestader*, nævnt som nye 1590. ² De blev ud-videt o. 1596, da Mourids Podebusk og Magda-lene Sehested lod opføre fire stole til deres karle neden for deres egne herskabsstole (jf. ndf.). Sto-lene var udsmykket med Podebusks våben (karle-stolene) og Sehestedvåbenet (kvindestolene).

Fig. 27. Tårnrummet med †orgel fra 1911 (s. 5299). Foto Ebbe Lehn Petersen. – *The tower room with the †organ acquired 1911.*

Indretningen af disse stole resulterede i klager til biskop Jacob Madsen, da de betød, at sognefolket nu måtte stå i tårnrummet.² Også 1631 var stoleværket utilstrækkeligt, og folk måtte stå i midtergangen og kom op at skændes om stolene.¹⁶ Derfor besluttede man at indrette yderligere stolestader bagest i kirken. Desuden blev der udfærdiget en stolestadebog, da det ofte skete, at nogen, som betalte mere i landgilde, måtte stå nederst i kirken, mens andre, der betalte mindre, stod forrest.

Da kirken blev synet 1676 i forbindelse med Rudolph Abraham Podebusks erhvervelse af kirken, manglede der fem stole bagest i kirken, og andre skulle repareres.¹⁷ Året efter købte kirken egetræ til reparation af stolene, til to nye stole og til rygstøtter til yderligere to stole.¹⁷ Tre stole blev repareret 1693.¹⁷ Stolestaderne trængte 1846 til en hovedreparation.²⁴

†*Herskabsstole*, nævnt 1590 som indrettet af kirkeejer Mourids Podebusk og hustru Magdalene Sehested, hvis våben var anbragt på dem.²

†*Skriftestol*, nævnt 1631, da der var behov for at indrette yderligere en, eftersom 'kvinder, der holder børn til dåb', bruger den eksisterende.¹⁶ En †*degnestol* er nævnt 1862 som opstillet i korets sydside.⁹

Løse stole, nyere, af eg, 22 stole fra Findahls Møbelfabrik (model 'Mosbøl'), 10 polstret med blåt læder og 12 med rødt. Opstillet i tårnrummet.

†*Særlige rumindretninger*. Et sakristi var i 1800-tallet indrettet ved, at man havde opsat høje panelvægge fra altertavlens sider og ud til korets nord- og sydvægge.⁹

Pengeblok, 1897, 96 cm høj, af eg, og prydet på forsiden af et relief af de kronede initialer »CP« med årstallet 1897. En tilsvarende pengeblok er opstillet i både Bederslev og Krogsbølle Kirke (s. 5248 og 5325).

Pengebøsser, o. 1925-50, af eg, 14×10 cm, 20 cm høj. To styk, hvis front er smykket af relieffer forestillende en olielampe foroven og derunder et kors samt et anker; altså en variant af temaet Tro, Håb og Kærlighed.

Orgel (jf. fig. 26) 1966, med 16 stemmer, to manualer og pedal. Bygget af Th. Frobenius & Sønner, Kgs. Lyngby og Horsens. Oprindeligt

Fig. 28. Salmenummertavler, 1840'erne (s. 5300). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Hymn board*, 1840s.

bygget til Nykøbing Sjælland Kirke, men 1994 flyttet til Nørre Nærå. Disposition: Hovedværk: Rørføjte 8', Gamba 8', Principal 4', Gedaktføjte 4', Oktav 2', Mixtur, Dulcian 8', Tremulant. Brystværk: Gedakt 8', Rørføjte 4', Principal 2', Quint 1½', Krumhorn 8'. Pedal: Subbas 16', Spidsføjte 8', Fagot 16', Regal 4'. Manualomfang C-g³, pedalomfang C-f¹. Koblinger: BV-HV, HV-P, BV-P. Trinbetjente låger for BV. Tegnet af arkitekt Rolf Graae, overflytning til Nørre Nærå Kirke ved arkitekt Ebbe Lehn Pedersen.

†*Orgel* (jf. fig. 27), 1911, med syv stemmer, ét manual. Antagelig bygget af Roerslev Margaard Pianoforte- og Orgelfabrik, Nørre Aaby. Pneumatisk aktion. Ombygget til mekanisk aktion og omdisponeret 1953 af A. C. Zachariasen, Aarhus. Disposition 1953 (C-f³): Bordun 16', Principal 8',

Fig. 29. Kirkeskib, 1999, udført af Kai Rasmussen, Roerslev (s. 5300). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Votive ship, 1999, made by Kai Rasmussen, Roerslev.*

Gedakt 8', Oktav 4', Quintatøn 4', Flachfløjte 2', Mixtur. På podium i tårnrummet med østvendt facade og fritstående spillebord med vestvendt klaviatur.⁴⁶ Orglet blev skænket af fhv. gårdejer Hans Hansen, Bredstrup.⁴⁷ Orglets facade, spillebord og udvalgte piber blev 1994 overdraget til Middelfart Museum.

Salmenummertavler (fig. 28), 1840'erne, udført i nygotisk stil til skydenumre. De tre tavler måler 158×69 cm og har æselryg buet top prydet af en oculus og kronet af et kors. Yderligere en tavle opbevares i tårnet. Tavlerne svarer til dem i grevskabets øvrige kirker, Bederslev og Krogsbølle (s. 5325 og 5248); sidstnævnte tavler blev anskaffet ved kirkens istandsættelse 1839–41. Egebjerggård har formentlig ladet disse salmenummertavler anskaffe til alle sine kirker på omtrent samme tidspunkt, og Nørre Næraå må vel under alle omstændigheder være anskaffet senest i forbindelse med hovedistandsættelsen 1848. En nyere, mindre tavle, fra 1932,⁹ er udført som en forenklet variant af de ældre salmenummertavler og har en spids buet overside samt malede overskrifter: »Dåb« og »Nadver«. Tavlerne står i okkergul bemaling med brun kant.

Tavle, o. 1875, 55×34 cm, sortmalet med skrift i hvid kursiv: »Tobaksrygning i Kirken forbydes!«. Opsat i våbenhuset. Tilsvarende tavler i Bederslev og Krogsbølle (s. 5325 og 5248).

†*Krucifiks*, nævnt 1707 som et lille krucifiks opsat nede i skibet, der havde et hul på størrelse med en dobbelt daler, hvori der oprindeligt havde siddet en 'skinnende sten' (bjergkrystal?), der blev stjålet i krigstid.³⁴

Lysekroner (jf. fig. 17), 1956. To kroner med 2×8 s-svungne arme, balusterskaft og hængekugle med knop. Årstallet er anført på en topplade på den ene krone. De hænger i jernstænger med forgyldte kugleled i skibets to fag.

†*Lysekroner*, 1888, to porcelænskroner blev skænket af henholdsvis kirkeejer, lensgreve Christian Alexander von Petersdorff og gårdmand Klaus Hansen, Bredstrup.⁹ Siden anskaffedes to zinklysekroner (jf. fig. 16) med koblede, s-svungne arme og stor hængekugle. Den ene af disse faldt ned 1955 og stod ikke til at redde.²³

Kirkeskib (fig. 29), 1999, en 135 cm lang model af Gedesbyskibet, en forløber for middelalderens kogger fra o. 1320–50. Modellen er bygget af lærer og modelskibssnedker Kai Rasmussen, Roerslev. Den står i blank eg med sejl af rødt uld. Ophængt i gjordbuen mellem skibets første og andet fag.

Klokker. 1) (Fig. 30), støbt 1609 af Michael Trosschell, København. Klokken måler 81 cm i diameter. Om halsen bærer den versalindskriften: »Me fecit Michael Carl Trosschell könig hofglocken Giesser in Copenhagen 1(60)9 Soli deo Gloria.«, der er sat imellem to brede akanthusborte. 1631 er klokken beskrevet som for lille, så den ikke kan høres i sognet. Derfor ønskes en ny. Klokken er istandsat 1980 i forbindelse med omlægningen til elektrisk ringning.

2) 1844, støbt af M. P. Allerup, Odense, ved omsmelting af en ældre tåklokke (jf. ndf.). 85 cm i diameter. Om halsen løber en versalindskrift i to bånd: »Omstøbt til N Næraa Kirke aar 1844 af M. P. Allerup i Odense«, og på legemet er indskriften: »Bekostet/ af/ grev v. Petersdorff til Roepstorff« samt på modsatte side verset: »Kald ved din røst din stærke klang/ til kirken christne mangengang«. Den er senest istandsat 1980, da ringningen blev gjort elektrisk.³⁸

Fig. 30. Klokke nr. 1, støbt 1609 af Michael Trosschell, Kbh. (s. 5300). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – *Bell no. 1, cast in 1609 by Michael Trosschell, Copenhagen.*

†*Klokke*, 1675 støbt af Hendrich Søffrensen Cron, Odense. Klokken bar indskriften »Frygt Gud baade aarle og silde, saa gaar det os aldrig ilde. An Gottes Segen ist alles gelegen. Haver Hendrich Serrenssen mig støbt Ao 1675«. ⁴⁸ Før

1676 var klokken revnet, og siden faldt et stort stykke af den og slog hul på tårnhvælvingen. ⁴⁹ Der kendes kun en enkelt bevaret klokke fra Hendrich Søffrensen Crons hånd, nemlig Ørbæk Kirkes (Svendborg Amt) fra 1692. ⁵⁰

GRAVMINDER

Kirkens antikvariske gravminder omfatter en romansk gravsten samt tre eftermiddelalderlige gravsten fra 1600- og 1700-tallet, heraf to over stedlige sognepræster.

Gravsten. 1) (Fig. 31), romansk, af grå granit, 147×34/47 cm. Dens overside prydes af et processionskors. Stenen er nu lagt i plænen øst for våbenhuset.

2) (Fig. 32), o. 1606, over Christen Andersen, sognepræst og hustru Abelone, †23. oktober 1606.

Sandsten, 107×79 cm. Figursten med bustorelief af de afdøde under en dobbelt, konsolbåren arkade; på midtkonsollen er afdødes bomærke hugget i relief. Under portrætterne er en minde tekst anført på latin i to elegiske distika i bånd af forsænkede reliefversaler: »Dvm mihi finitvr presens/ qvæ volvitvr ætas/ casibvs ambigvis se(m) per/ vt vnda maris/ tvn pater omnipens mihi/ vitam da meliorem/ ventvri secvli qvæ/ sine fine manet«. (Når mit nuværende liv, der bestandig kastes omkring af ubestemmelige tilfælde, slutte, så skænk mig, almægtige fader, et bedre liv, der varer evigt i de kommende tider). Om randen læses personalia i to bånd: »Svb hoc lapide reqvi/ escit Christernvs Andreae/ cvm vxore sva apollo/ nia qvæ obiit an(n)o 1606, die 23 otobe/ ris: ipse vero anno 16□□ die □□□□ ætatis/ □□ cvm

Fig. 32. Gravsten nr. 2, o. 1606, over sognepræst Christen Andersen og hustru Abelone (s. 5302). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – *Gravestone no. 2, c. 1606, for parish vicar Christen Andersen and his wife Abelone.*

hvvic(!) ecclesiæ(!) annos □□ serviisset « (Under denne sten hviler Christiern Andersen med sin hustru Abelone, der døde 23. oktober i året 1606. Han selv døde i året 16□□ på den □□□□ dag i sin alders □□ år, da han havde tjent denne kirke i □□ år). I hjørnerne er evangelistmedaljoner for »S. Matevs«, »S. Iohanes«, »S. Marcvs« og »S. Lvcas«. De figurative elementer, portrætterne og den arkitektoniske indramning med konsolbårne arkader følger et traditionelt skema fra 1500-tallet, men reduktionen af portrætterne til busteformat til fordel for indskriftfeltet afspejler indskrifternes stadig større rolle i den tidlige 1600-tals gravsten. Stenen lå i skibets gulv indtil restaureringen 1883–85, da den blev opsat i korvæggen.²⁸

3) (Fig. 33), 1769, over Anna Maria Terslev, g.m. Christen Sparrevogn, forpagter på Kiørup, †4. maj 1769 i barselsengen og begravet fem dage senere, 29 år, 7 måneder og 3 dage gammel.

Sandsten, 148,5×76,5 cm. Skriftsten med personalia i indhuggede versaler. I hjørnerne er evangelistmedaljoner (foroven for Mattæus og Markus, forneden for Lukas og Johannes) og mellem de nedre desuden et relief af krydsede

Fig. 31. Romansk gravsten (s. 5302). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – *Romanesque gravestone.*

knogler. Stenen lå i skibets gulv indtil restaureringen 1883-85, da den blev opsat i korvæggen.

4) (Fig. 34), 1791, over sognepræst, m(agister) Hans Knudsen, *30. dec. 1718, †30. januar 1791.

Sandsten, 121×60 cm. Skriftsten med personalia i indhuggede versaler. Forneden er et yderligere tekstfelt, der omkranses af en blomsterbort, og som indeholder nogle næsten udslettede mindoord. I de øvre hjørner er hugget relieffer af basunengle. Stenen er opsat på våbenhusets østsvæg.

†Gravsten. 1) 1591, over Anne Knudtz Datter i Bredstrup, †14. marts 1591.³⁴ Stenen havde evangelistmedaljoner, og personalia afsluttedes med

Fig. 33. Gravsten nr. 3, 1769, over Anna Maria Terslev (s. 5302). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – Gravestone no. 3, 1769, for Anna Maria Terslev.

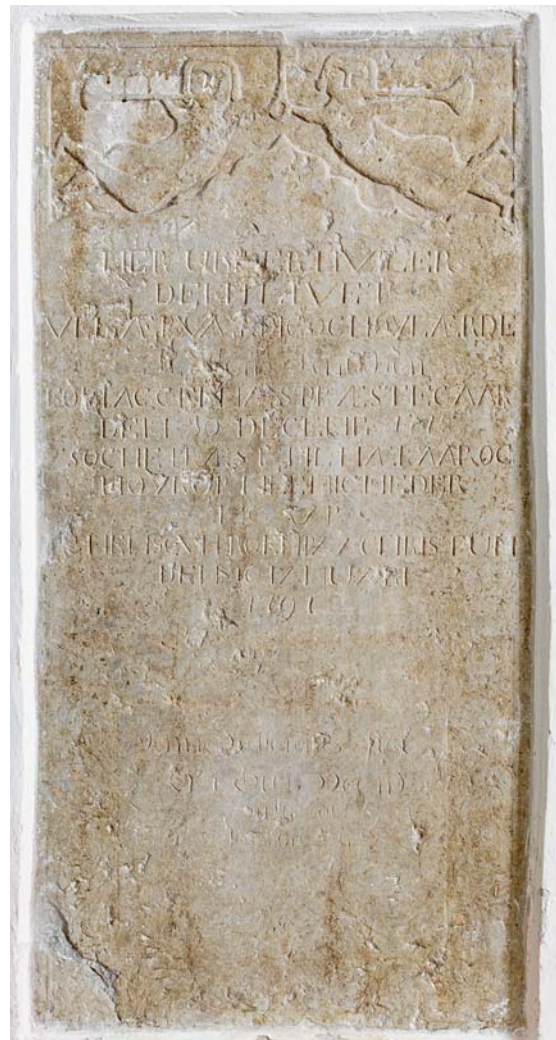

Fig. 34. Gravsten nr. 4, 1791, over sognepræst Hans Knudsen (s. 5304). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – Gravestone no. 4, 1791, for parish vicar Hans Knudsen.

»Gud give hende det ævige liv«. Den lå 1707 i skibets gulv.³⁴

2) 1591,³⁴ over Margrete Dominici Datter, †15. marts 1591. På stenen var en henvisning til fortællingen om Jesus, der lod de små børn komme til sig (Mark. 10,13-16) og øverst stod farens navn: »Dominicus Bygmester«. Stenen lå uden for kordøren.

3) Før 1707, en sten med et relief af et barn og derunder et 'X' var opsat på skibets nordsvæg.³⁴

En åben *†muret begravelse* er omtalt 1772 som værende sammenfaldet som følge af råd.¹⁷

KILDER OG HENVISNINGER

Nedenfor er anført en oversigt over arkivalier eller utrykte kilder anvendt i beskrivelsen af Uggerslev Kirke. For en oversigt over arkivalier og litteratur samt forkortelser anvendt i Odense Amt i almindelighed jf. også s. 52–54 samt 56–59. Henvisninger til *Danmarks Kirker*, Kbh. 1933– er angivet som *DK*, efterfulgt af betegnelsen på det pågældende amt; referencer inden for Odense Amt har dog kun sideangivelse.

Arkivalier. *Rigsarkivet, Odense* (RAO). *Bispearkivet*. Skam Herreds Breve 1562–1785 (*Bispeark.* Skam Herreds Breve); Visitatsprotokol 1588–1896 (*Bispeark.* Visitatsprot.); Synsforretninger og andre indberetninger 1631–1703 (med uddrag af regnskaber 1631–35), 1718–35 (*Bispeark.* *Synsforretn.*); Kirkeejere og patronatsret 1695–1786 (*Bispeark.* Kirker og kirkeejere); Indberetninger om kirker og kirkegårde 1831–43 (*Bispeark.* Kirker og kirkegårde); Synsforretninger over kirker og præstegårde 1872–81, 1882–98 (*Bispeark.* *Synsforretn.* over kirker og præstegårde).

Lunde, Skam og Skovby herreders provstiarkiv. Synsprotokol 1844–1922 (*Provstiark.* Synsprot. 1844–1922).

Pastoratsarkiv. Regnskaber 1676–83 (*Pastoratsark.* Rgsk.); Kopibog 1836–42 (*Pastoratsark.* Kopibog); Embedsbog 1933–48 (*Pastoratsark.* Embedsbog).

Menighedsrådsarkiv. Synsprotokol 1862–1926, 1926–91 (*Menighedsrådsark.* Synsprot.); Forhandlingsprotokol 1904–31 m.m., 1949–83 (*Menighedsrådsark.* Forhandlingsprot.).

Roepstorff godsarkiv. Dokumenter vedrørende kirkerne 1567–1834 (*Roepstorff godsark.* Vedr. kirkerne).

Det Kongelige Bibliotek (KB). Udskrift af Præsteskabets i Fyens Antegnelser om Kirkerne i Fyen ... for det meeste samlede og indgivne til Stiftets Øvrighed 1706–07, (GKS 2351 4°); Copie af Beskrivelse over Kirkerne og Herregaardene i Fyen og Langeland, af Sognepræsterne til Thuras Brug forfattet 1755 (*Kallske saml* 377 4°); En kortfattet Beskrivelse af Grevskabet Roepstorff fra Aaret 1500 indtil vore Dage. Udarbejdet og samlet af de gamle Papirer og Dokumenter, som findes i Einsidelsborg Arkiv. Einsidelsborg i Efteraaret 1893 (*NKS* 2344 fol.).

Nationalmuseet (NM). *Indberetninger.* M. Mackeprang 1938 (runesten); Fritz Thode 1974 (farvesætning); Mogens Larsen 1974 (altermaleri); Karsten Larsen 1986 (altermaleri).

Tegninger og opmålinger. NM. Lehn Petersens Tegnestue 1988 (plan og længdesnit).

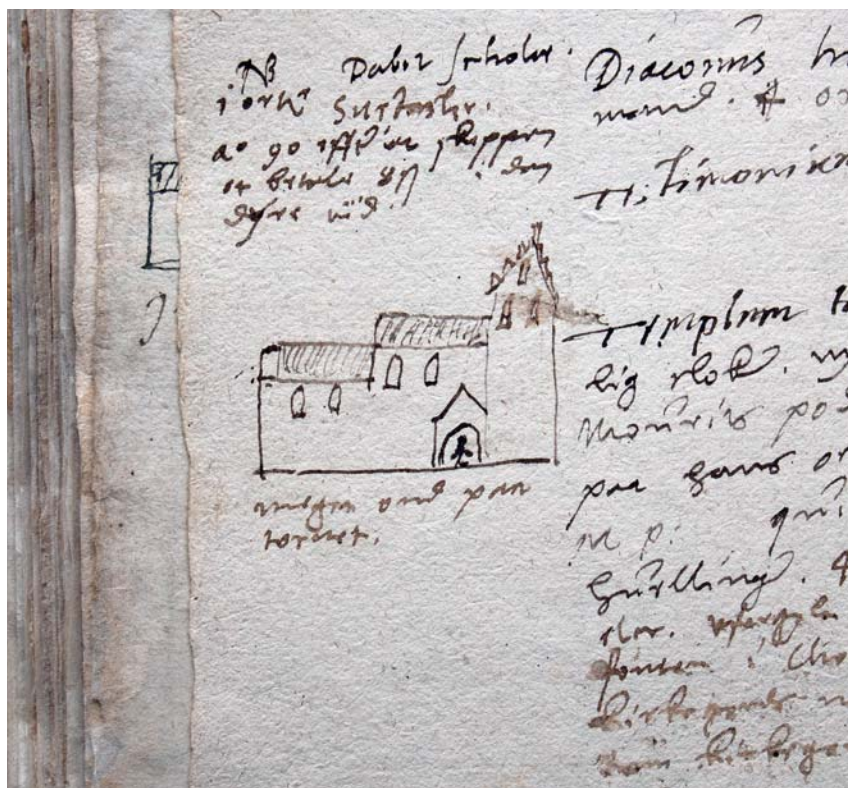

Fig. 35. Skitse af kirken i biskop Jacob Madsens visitatsbog, I RAO. Foto Mogens Vedsø 2011. – Sketch of the church in Bishop Jacob Madsen's book of visitations.

Historisk indledning ved David Burmeister, bygningsbeskrivelse og kalkmalerier ved Martin Wangsgaard Jürgensen, inventar og gravminder ved David Burmeister, heraf dog orgler ved Kristian Lumholdt. Oversættelser ved Patrick Marsden (engelsk) og Peter Zeeberg (latin). Korrektur ved Anne Frovin. Teknisk og grafisk tilrettelæggelse ved Mogens Vedso. Redaktion afsluttet august 2019.

¹ Jens Rasmussen og Anne Riising, *Biskop Jacob Madsens Visitatsbog 1588-1604*, Odense 1995, 131-32. Kristian Erslev, *Testamenter fra Danmarks Middelalder indtil 1450*, Kbh. 1901, 52.

² Rasmussen og Riising 1995 (note 1), 131-32.

³ *De ældste danske Arkivregistraturer*, I-V, Kbh. 1854-1910 (ÆldDaArkReg), V, 2, 946-47.

⁴ RAO. *Bispeark*. Skam Herreds Breve. Holger Rørdam argumenterer overbevisende for, at ansøgningen blev afvist, under mistanke om at forslaget mest havde til hensigt at begunstige Pødebuskerne. Holger Rørdam, »Efterretninger fra Skam Herred i Fyn«, *Kirkehistoriske Samlinger*, 4. rk., 5. bd., 1897-99, 739-41.

⁵ ÆldDaArkReg (note 3). V, 2, 946-47.

⁶ KB. NKS 2344 fol.

⁷ RAO. *Roepstorff godsark*. Vedr. kirkerne; *Rørdam 1897-99* (note 4), 786.

⁸ RAO. *Bispeark*. Kirkeejere.

⁹ RAO. *Menighedsrådsark*. Synsprot.

¹⁰ Rigsarkivet, København. *Danske Kancelli* F13. Fyenske og smålandske tegnelser 1780-85.

¹¹ KB. NKS 2344 fol. Anneksforholdet er nævnt bl.a. 1590 og 1714, jf. Rasmussen og Riising 1995 (note 1) 131-32 samt RAO. *Bispeark*. Kirkeejere.

¹² Lis Jacobsen og Erik Moltke, *Danmarks Runeindskrifter*, Kbh. 1942, nr. 211.

¹³ Jacobsen og Moltke 1942 (note 13), nr. 211. RAO. *Menighedsrådsark*. Synsprot. (nævnt 1862).

¹⁴ NM. Indb. ved M. Mackeprang (1938).

¹⁵ RAO. *Pastoratsark*. Rgsk.

¹⁶ RAO. *Bispeark*. Synsforretn.

¹⁷ RAO. *Roepstorff godsark*. Vedr. Kirkerne.

¹⁸ RAO. *Bispeark*. Kirker og kirkegårde.

¹⁹ RAO. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot.; *Menighedsrådsark*. Synsprot.

²⁰ RAO. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot.; NM. *Korrespondancearkivet*.

²¹ RAO. *Roepstorff godsark*. Vedr. kirkerne. Hullet blev dog først lukket 1677, hvor 'Mure Manden' betales for dette. Jf. samme kilde.

²² RAO. *Bispeark*. Visitatsprot.

²³ RAO. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot.

²⁴ RAO. *Provstiark*. Synsprot.

²⁵ NM. *Korrespondancearkivet*. Arbejdsbeskrivelse ved Ebbe Lehn Petersen 1993.

²⁶ RAO. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot.; NM. *Korrespondancearkivet*. Arbejdsbeskrivelse 1997.

Fig. 36. Degnebolig set fra vest, oprindeligt fra 1681 (s. 5280). Foto Arnold Mikkelsen 2019. – Parish clerk's house seen from the west, originally from 1681.

- ²⁷ RAO. *Pastoratsark*. Embedsbog.
- ²⁸ RAO. *Bispeark*. Synsforretn. over kirker og præstegårde.
- ²⁹ NM. *Korrespondancearkivet*. Arbejdsbeskrivelse ved Ebbe Lehn Petersen 1989.
- ³⁰ NM. Indb. ved Fritz Thode (1974).
- ³¹ NM. Indb. ved Mogens Larsen (1974) og Karsten Larsen (1986).
- ³² RAO. *Pastoratsark*. Kopibog.
- ³³ *Rasmussen og Riising 1995* (note 1) 131-32; KglBibl. GKS 2351 4°.
- ³⁴ KB. GKS 2351 4°.
- ³⁵ KB. *Kallske saml 377 4°*; Hans de Hofman, *Samlinger af publique og private Stiftelser, Foundationer og Gavebreve*, V, Kbh. 1760 (*HofmFund*), 262.
- ³⁶ Chr.A. Bøje, *Danske guld og sølv smedmærker før 1870*, II, Kbh. 1982, nr. 4194.
- ³⁷ If. Knud Eibyes liste over kirkelige arbejder under 1934. Kopi i NM.
- ³⁸ NM. *Korrespondancearkiv*.
- ³⁹ RAO. *Roepstorff godsark*. Vedr. kirkerne (jf. også inventaret fra 1700).
- ⁴⁰ Jf. alterskranken i Lunde Kirke, s. 4765.
- ⁴¹ M. Mackeprang, *Danmarks middelalderlige Døbefonte*, Kbh. 1941, 110. For et eksempel på en døbefont af omtrent samme udformning som Nørre Nærås, hvor den oprindelige bemaling er delvist bevaret, se Dalum Kirke, s. 2853.
- ⁴² Mackeprang, *Døbefonte* 109. Fonten er ikke omtalt i afhandlingen, men dog markeret på oversigtskortet.
- ⁴³ *Rasmussen og Riising 1995* (note 1), 131-32; RAO. *Bispeark*. Synsforretn.; *HofmFund* (note 36) V, 1760, 262.
- ⁴⁴ RAO. *Menighedsrådsark*. Synsprot.; lågerne er omtalt 1862, og derved adskiller stolene sig fra Krogsbølle Kirkes, der først fik låger senere i 1800-tallet.
- ⁴⁵ RAO. *Menighedsrådsark*. Synsprot. En beskrivelse af forandringen fra 1934 forefindes i NM. *Korrespondancearkiv*.
- ⁴⁶ Yderligere oplysninger om kirkens orgler findes i Den Danske Orgelregistrant, NM.
- ⁴⁷ If. et samtidigt notat i kirken.
- ⁴⁸ KB. GKS 2351 4° og *Kallske saml. 377 4°* har indbyrdes lidt afvigende afskrifter af klokkeindskriften.
- ⁴⁹ RAO. *Roepstorff godsark*. Vedr. kirkerne; jf. oplysning fra 1676 samt den udaterede omtale af hændelsen.
- ⁵⁰ Hans Nyholm, *Kirkeklokker i Danmark*, Århus 1996, nr. 3747.

NØRRE NÆRÅ CHURCH

The village of Nørre Nærå is first mentioned in 1282 (“Niærthug”), whilst the church is possibly mentioned in 1304 (“ecclesie Niærthø”), although this may refer to Sønder Nærå (p. 3841). In 1590, the church had 44 tithe payers.

In 1676, Rudolph Abraham Podebusk of Kørup and Einsidelsborg (now Egebjerggård) sought permission to demolish Nørre Nærå Church, and have the parishioners worship at the Trinity Church at Kørup manor (p. 5259), whilst the building work was also to involve the repair and reopening of the dilapidated medieval church at Agernæs. In the light of the above, Rudolph Abraham Podebusk’s deed to the church dating to 1695, must be regarded as confirming

his earlier ownership. Nørre Nærå was part of Einsidelsborg until its transition to freehold on 1 October 1925. The church had Nørre Højrup as a chapel of ease from at the latest 1590 until 1789, when it was added to Uggerslev Church.

A rune stone (fig. 3) of granite from the 800s, 128×76 cm, bearing an inscription carved in two vertical bands “ÞormundR. Niūt kumbls!” (i.e. “Thormund. Make good use of the monument!”) was part of the north wall of the nave, but since 1934 has been displayed near the chancel arch.

Building. The church is a Romanesque ashlar building, which had vaulting added in the Late Middle Ages, and was expanded to include a

porch in the south and a tower in the west. All of this was probably undertaken in the 1400s. The porch was taken down in 1853 and was replaced with a new one the same year, whilst the whole church was given a rather heavy-handed restoration in 1883–84, involving alterations to the chancel and nave facades that were typical of the time, as well as the tower and stairwell being treated with coarse cement rendering.

Furnishings. The medieval furnishings of the church include a simply made Romanesque font, as well as a *censer, which is now in the National Museum, although it cannot be definitely identified. The altar candlesticks are Late Gothic in design and are the only preserved items dating to the 1500s.

The earliest bell was cast in 1609 by court bell-maker Michael Trosschell of Copenhagen, whilst the altar picture, probably from the 1700s, depicts the Adoration of the Magi and is a copy of an earlier picture dating to the 1600s. It is believed

to have been donated by church owner Joachim Godske Moltke (1781–95), who also donated the church's altar set in 1783. The church's other bell was cast in 1844 by M.P. Allerup of Odense, when the earlier †bell was melted down.

In 1848, the church was restored, and given the new pulpit, pews and perhaps also the hymn boards. The altar rail is probably of a slightly earlier date, c. 1875, and was designed by the architect P.C. Monberg.

The interior is dominated by the brown school scheme from 1974, which was the work of conservator Fritz Thode. In 1686–87, the late medieval †altarpiece and a †pulpit, which were donated by Mourids Podebusk and Magdalene Sehested in 1576, were decorated. The first definite information about the colour scheme of the church, however, comes from the restoration of 1883–85, when it was attempted to get the church back to 'the earlier, original style', and, according to the ideas of the time, this meant that all the woodwork should be oak-grained.